

Käytännön näkökulma

aineistojen kuvailun tasoon ja standardeihin

Metadata Metropoliassa

- Datakatalogi
 - Käytössä CSC:n Qvain ja tulossa 2023 Justus-palikka aineistojen kuvailuun
 - Standardi tulee Qvaimesta
 - Toimintatapana tällä hetkellä: TKI-hanke ilmoittaa aineistojen tiedot e-lomakkeella, data-asiantuntija kuvailee Qvaimeen
 - jotta voimme validoida tiedot, samalla keräämme tietoa aineistosta sisäiseen käyttöön (mm. arkistointia ajatellen)
 - Haasteena saada hankkeet ilmoittamaan aineistonsa → kuitenkin lisääntynyt koko ajan, eli toimintakulttuuri muuttuu hitaasti

Metadata Metropoliassa

- Tutkimuksen aikainen kuvailu
 - Eli aineiston sisällön, keruun, muuttujien ja muiden keskeisten asioiden dokumentointi ja kuvaaminen
 - Kuvailun taso TKI-hankkeissa: vaihteleva
 - Osa hankkeista ei kuvaile aineistoaan ollenkaan → joitain aineistoja ei ole voitu avata, koska ilman dokumentointia sisältöä mahdotonta ymmärtää
 - Puutteita osaamisessa ja kuvailun merkityksen ymmärtämisessä, mutta usein vedotaan myös kiireeseen

Metadata Metropoliasa

- Laadun parantaminen
 - Koulutukset
 - juuri julkaistu [Aineistonhallinta haltuun!](#) –videosarja
 - Metadata haltuun! -työpaja
 - Viestimme metadatan merkityksestä, esim. [Tikissä-blogissa](#), teemme myös nostoja intraan ja Teams-kanavissa
 - Alakohtaisista standardeista emme ole kouluttaneet, koska oma osaamisemme vajavaista, mikä olisi paras tapa edistää asiaa?
 - Fairdata-periaatteiden huomioiminen kuvailussa?
 - Mitä muuta?

Metadata Metropoliasa

- Tutkimuksen aikainen kuvailu
 - Suosittelemme ensisijaisesti alakohtaisten standardien käyttöä
 - Haasteena, että TKI-toimijat eivät tunne oman alansa standardeja
 - Lisäksi ”[aineiston kuvailun malli](#)”, joka käytännössä luettelo asioista, joita kannattaa kuvailla
 - Ja yksinkertainen [readme-tiedosto](#) –malli
 - Tavoitteena ollut saada tutkijat ylipäänsä kuvailemaan aineistonsa → osittain Fairdatan kustannuksella

Perustiedot

Aineiston nimi: Anna aineistolle mahdollisimman kuvaava nimi.

Aineiston tieteenala: Valitse aineistosi tieteenala Tieteenala 2010 -luokituksesta Tilastokeskuksen sivuilla.

Aineiston tekijät: Henkilöt, jotka ovat vastuussa aineiston ajatuksellisen sisällön kehittelystä eli yleensä hankkeen vetäjät (Nimi, sähköposti, organisaatio ja yksikkö).

Muut aineiston kerääjät, tallentajat ja käsittelijät: Nimi ja organisaatio.

Rahoittajat: Mitkä tahot tai organisaatiot ovat osallistuneet aineiston tuottamiseen hankkeen rahoittajina.

Aineisto

Alkuperäinen käyttötarkoitus: Tiedot hankkeesta, jota varten aineisto on kerätty, mahdollisesta teoreettisesta viitekehystä ja käytetyistä operationalisoinneista.

Aineistonkeruun ajankohta: Alkamis- ja päättymispäivät.

Mitä aineistoa on kerätty ja miten: Kuvaa kerätty aineisto mahdollisimman informatiivisesti sekä aineistonkeruussa käytetty menetelmä. Kuvaa esim. aineiston perusjoukko eli se ihmis- tai asiaryhmä, joka on tutkimuksen kohteena tai johon tutkimuksen tulokset viittaavat.

Aineiston määrä ja tiedostojen kuvailu: Kuvaa kuinka paljon aineistoa on, kuvaile aineistoon kuuluvat tiedostot hakemistona (tiedoston nimi, formaatti + mitä sisältää).

Aineiston muokkaus: Kuvaa miten aineistoa on muokattu, esim. litteraattien tarkkuus, anonymisointi, aineisto-osien tai muuttujien poisto jne.

Tuotetut julkaisut: Listaa julkaisut, jotka on tehty aineiston pohjalta.

Kieli: Mikä on aineiston kieli.

Käyttöoikeudet: Metropolia suosittelee avoimille aineistoille lisenssiä Creative Commons Nimeä 4.0 (CC BY 4.0). Kirjaa ylös myös jos aineistolla on erityisiä käyttöehtoja sekä kuka antaa tarvittaessa lisätietoja.

Aineiston omistajuus: Kuka omistaa aineiston. Yhteishankkeissa aineiston omistajuus on yleensä määritelty yhteistyösopimuksessa.

Aineiston sijainti: Minne aineisto on tallennettu.

Asiasanat: Kuvaa aineistosi sisältö asiasanoilla (3 - 5 kpl). Etsi asiasanoja YSO-sanastosta.

- YSO: Yleinen suomalainen ontologia

Kvalitatiivinen aineisto: aineistoyksikön kuvailu

Luettelo kaikista hankkeessa kerätyistä aineistoista: Esim. haastattelut, tallenteet, päiväkirjat, kenttämuistiinpanot, lehtileikkeet.